

Verdal kommune

Postboks 24

7651 VERDAL

v/ Mariann Hovin

Saksbehandler, innvalgstelefon

Inga Stamnes, 74 16 80 91

Skadefellingstillatelse på bjørn utvides til også å gjelde ulv

Verdal kommune v/Mariann Hovin fikk tirsdag 13.august kl. 16.40 muntlig utvidet skadefellingstillatelsen på en bjørn til også å gjelde 1 (en) ulv, gjeldende i deler av Verdal kommune. Bakgrunnen for utvidelsen var ytterligere funn av sauer dokumentert drept av fredet rovvilt hvor man ikke kan utelukke at det er ulv som er skadevolder. En pågående skadesituasjon med dokumentert kadaverfunn, skadehistorikk i område, det at området ligger utenfor forvaltningsområdet for ulv og at beitedyr skal ha prioritet, legges til grunn for beslutningen. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Verdal kommune, og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Fellingstillatelsen varer frem til torsdag 15. august kl. 12.00, eller til det eventuelt er felt bjørn/ulv. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Søknad

Fylkesmannen viser til muntlig søknad om skadefellingstillatelse på en ulv i deler av Verdal kommune tirsdag 13. august kl. 16:40, samt skriftlig søknad sendt fylkesmannen samme dag kl. 18:00.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark
- b) Skadenes omfang og utvikling
- c) Potensialet for fremtidige skader
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»

Rovviltnemnda i region 6 har i brev av 28. mai 2019 fattet vedtak om kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv 2018/2019. I dette vedtaket gir nemnda 3 betingede skadefellingstillatelser på ulv til region 6 for perioden 1. juni 2019 til og med 15. februar 2020. Det står i vedtaket spesifikt om ulv:

«Streifdyr av ulv kan forekomme. Om det blir registrert skader av ulv, og faren for nye skader er stor, bør fylkesmennene ha muligheten til å tillate skadefelling. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges.»

Ved tidspunkt for iverksetting av fellingstillatelse er det ikke felt ulv på skadefelling i region 6, og gjenværende skadefellingskvote er dermed 3 ulver.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Rovviltnemnda i region 6 i vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv, jf. brev datert 28. mai 2019. Rovdata publiserte en foreløpig statusrapport for ulv i Norge 30. april 2019. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2018 - 31. mars 2019 er dokumentert totalt 103-106 ulver i Norge, og per 31. mars var det i Sverige påvist 300 individer. Minst 64 - 66 av ulvene har helnorsk tilhold og 39-40 individer hadde tilhold på begge sider av riksgrensen. Etter fratrekk av de ulvene som er kjent avlivet, er det vinteren 2018/2019 påvist 86-89 ulver med helnorsk tilhold eller med tilhold i grenserevir. Det er påvist yngling av ulv i 5 helnorske og 6 grenserevir vinteren 2018/2019. Etter deling mellom Norge og Sverige er foreløpig bestandsstatus for Norge 8 ynglinger, og bestandsmålet er således oppnådd.

Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden 1. oktober 2018 til og med 31. mars 2019 trekkes fra disse tallene. Etter 1. oktober er det registrert 17 døde ulver i Norge. Av de døde ulvene i Norge kom 1 fra grenserevir. Siste kjente felling av ulv i region 6 skjedde i Melhus kommune den 19. januar 2019 på lisensfelling. Det ble før det felt en ulv i nødverge i Lierne kommune oktober 2016, en ulv i 2014 og to ulver i 2013 på skadefelling i region 6. Fylkesmannen i Trøndelag anser at kravet til

kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt. Førre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av førre-var-prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2019 er det registrert en avgang på 10 ulv i Norge. En eventuell felling av ulv vil være innenfor rammen av kvoten fastsatt av rovviltnemnda den 28. mai 2019, slik at den samlede belastningen ikke vil øke. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og dødelighet hos ulv, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på ulvebestanden. Vedtaket omhandler iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 ulv utenfor forvaltningsområdet for ulv, hvor det årlig foregår lisensfelling av ulv. I og med at den samlede belastningen er vurdert ved fastsettelse av kvote, jf. nemndas vedtak datert 1. juni d.å., tillegges naturmangfoldloven § 10 mindre vekt i denne saken.

Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 ulv i deler av Verdal kommune. Fylkesmannen anser ikke §§ 11 og 12 som relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det ble i 2012 utarbeidet felles retningslinjer mellom daværende Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Naturvårdsverket i Sverige, for på best mulig måte kunne ivareta de genetisk verdifulle individene av ulv fra øst/nordlig utbredelse. Disse individene kan være av stor betydning for det genetiske mangfoldet i den sørsandinaviske ulvebestanden. Retningslinjene sier blant annet

«...at genetisk status for skadegjørende individ skal tillegges betydelig vekt ved vurdering om det skal gis tillatelse til felling eller ikke. Imidlertid er dette ikke til hinder for felling hvis de samlede kriteriene for felling ellers er oppfylt og der andre tiltak er vurdert. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonene kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Skadegjørende individ bør likevel, så langt det er mulig, identifiseres for i størst mulig grad å fastslå genetisk status.»

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Kadavrene som er bakgrunnen for søknaden, ble funnet i Juldalen 13. august, hvor en ikke kan utelukke at det er ulv som er skadevolder. I tillegg ble det funnet to kadaver ved Svensklunet i Vera den 11. august (antatt skadedato 07.08 – 10.08), hvor ulv er påvist skadevolder. I Verdal slippes mye sau på utmarksbeite. Omsøkte området er reinbeiteområde for Skæhkere sijte (Skjækerfjell reinbeitedistrikt) og Gasken-Laante sijte (Feren reinbeitedistrikt), med stort potensiale for skader også etter at sau er sanket. Det aktuelle området har derfor svært stor betydning som beitemark. Skadenes omfang og utvikling viser en økning av skader forvoldt av ulv i dette beiteområdet i denne

sesongen. Dette, sammen med et stort antall sau på utmarksbeite, utgjør et betydelig potensial for fremtidige skader frem mot sankingen.

Hele region 6 ligger i sin helhet utenfor vedtatt forvaltningsområde for ulv. Fylkesmannen har ikke kunnskap om at det er påvist genetisk viktige individer av ulv i dette området eller tilgrensede områder på nåværende tidspunkt. SNO samlet inn biologisk materiale fra ulv i Verdal fra 19. juni, som viste seg å være fra en tise som kom fra Bollnäs i Sverige. Det ble analysert DNA fra samme ulv i Åre 28. juni 2019. Det er ikke analysert DNA fra nåværende skadevolder.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for fredet rovvilt skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for ulv er nådd i region 4 og 5. I region 6 er det ikke mål om ynglende bestand av ulv, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse er lav.

Fylkesmannens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Ved tidspunkt for muntlig søknad var det funnet flere sauer drept av ulv i Verdal kommune. Det er i tillegg totalt dokumentert et vesentlig antall kadaver og skader på sau og rein fra 01. juni 2019 i rovbases.no. Det er ikke bestandsmål for ulv i region 6, men det hender at streifulv forekommer i regionen. Etter en vurdering av rovviltforliket av 2011, den geografiske differensieringen i rovviltmyndas forvaltningsplan for region 6, skadesituasjonen ved søknadstidspunktet og skadepotensialet knyttet til skadevolder, samt brev fra KLD om tydeligere soneforvaltning, anser Fylkesmannen det som riktig å utvide pågående skadefellingstillatelse på bjørn til å også gjelde ulv innenfor deler av Verdal kommune.

Fylkesmannens vedtak etter viltloven Fylkesmannen gir, med hjemmel i viltlovens § 35 tillatelse til bruk av motorkjøretøy etter bokstav d, som sier følgende:

- c) å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt – kan kun benyttes i forbindelse med uttransportering av fellingspersonell.
- d) å løsne skudd fra luftfartøy eller motorkjøretøy – tillatelsen gjelder kun for å løsne skudd fra motorkjøretøy.
- Tillatelsen er gyldig i samme periode som skadefellingstillatelsen er gitt for.

Fylkesmannen presiserer at det ikke er anledning til å løsne skudd på eller over offentlig vei eller jernbane, ei heller å løsne skudd fra luftfartøy.

Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket:

- Under transport skal våpen i bilen være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i Futteral, bag eller veske.
- Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
- Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
- Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.

Fylkesmannens vedtak (skadefellingstillatelse på ulv):

Med hjemmel i *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9* har Fylkesmannen i Trøndelag fattet følgende vedtak:

Verdal kommune gis skadefellingstillatelse på en ulv i deler av Verdal kommune. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Verdal kommune v/Mariann Hovin tirsdag 13. august kl. 16:40.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra tirsdag 13. august 2019 kl. 16:40 til torsdag 15. august 2019 kl. 12.00, eller frem til ulv er felt. Behovet for en eventuell forlengelse vil bli vurdert av Fylkesmannen i samråd med kommunen ved tillatelsens utløp.
2. Skadefellingstillatelsen gjelder i deler av Verdal kommune: Avgrenset av Fv. 72 i sør og E6 i vest, kommunegrense i nord og riksgrense i øst. Fellingsforsøk skal rettes mot områdene hvor skader sist er dokumentert.
3. Dersom fellingslaget finner ekskrement eller hår som antas å stamme fra ulv, skal disse umiddelbart leveres til rovviltkontakt i SNO for videre innsending til Rovdata.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Verdal kommune. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag så raskt som mulig.
5. Deltakere i kommunale/interkommunale fellingslag skal få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøket, jf. rovvilt forskriften § 9 a. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørebok og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Deltakerne må ha løst lisens for å være berettiget kompensasjon. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Søknaden om godtgjøring sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. oktober 2019.
6. Budsjettramme for fellingsforsøket følger tillatelsen gitt på bjørn den 08. august 2019. De øvrige vilkår er også de samme.
7. Fellingsleder bes om å utarbeide en fellingslogg som sendes Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp. Fellingsloggen skal inneholde oversikt over ressursbruk (antall timer/personer), i tillegg til en kort beskrivelse av hvordan fellingsforsøket ble gjennomført. Dette bør oversendes Fylkesmannen så fort fellingsforsøket er avsluttet.
8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
9. Ved felling av ulv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, og de som deltar i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt.

10. Felling eller forsøk på felling av ulv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag (rovilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
11. Den/de som sårer ulv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet ulven. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet.
12. Ulv som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt ulv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt ulv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til tamrein og bufe i hundeloven.
14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Klima- og miljødirektør

Inga Stamnes
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn Postboks 5672 Torgard 7485 TRONDHEIM